

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

info@ttja.ee, toomas.tamm@ttja.ee

30.01.2023

DNo: C575

**VASTUS 30.12.2022 SELGITUSKIRJALE
SELGITUSTAOTLUS**

06.12.2022 esitas Ellex Raidla Advokaadibüroo OÜ Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA-le) teabenõude. Üks puudutas Fertil OÜ II klassi rasvapüüdurite ning teine Fertil OÜ II klassi õlipüüdurite vastavust kohustuslikele standarditele. TTJA luges teabenõude selgitustaotlusteks.

30.12.2022 vastas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) selgitustaotlusele kirjaga nr 16-2/22-17362-008, milles TTJA asus Fertil OÜ rasva- ja õlipüüduritega seoses järgmisele seisukohale:

- a) kuna Fertil OÜ toodab nii rasva- kui ka õlipüüdureid klassi F materjalist, siis toote tulekindluse kindlakstegemiseks puudub katsetamisvajadus;
- b) rasvapüüdurite fotode pinnalt pole võimalik kindlaks teha, kas tegemist on Fertil OÜ rasvapüüduriga ning lisaks sellele ei ole standardis EVS-EN 858-1:2002+A1:2005 jaotist 5.3.6, mis seaks rasvapüüduritele täiendavaid nõudeid;
- c) õlipüüdurite veekindluse (veetiheduse) osas on tootja ekslikult kasutanud märget NPD ning tootja on lubanud vea korrigeerida.

Oleme TTJA vastused põhjalikult üle vaadanud ja peame vajalikuks välja tuua küsitavused kontrollis.

A. RASVAPÜÜDURITELE SÄTESTATUD NÕUDED

— ***Tuletundlikkus***

Vastavalt EN 1825-1 punktile 8.6.2, kui toode (materjal) ei vasta A1-klassi kriteeriumidele, tuleb seda katsetada vastavalt EN 13501-1:

8.6 Tuletundlikkus

8.6.1 Tooted, mida loetakse vastavateks tuletundlikkuse klassi A1 nõuetele

Toode või materjalid, millest see on valmistatud, mis vastavad jaotiste 5.2.2, 5.2.3 ja 5.2.5 ja lisas E toodud spetsifikatsioonidele, rahuldavad EÜ muudetud otsuse 96/603/EÜ sätete kohaselt tuletundlikkuse klassi A1, ilma katsetamise vajaduseta. Väikestes kogustes esinevad tooted/materjalid (nt tihendid) võib jätta tähelepanuta.

8.6.2 Tooted, mida ei loeta vastavaks tuletundlikkuse klassile A1

Toodet või materjale, millest see on valmistatud, mis 8.6.1 kohaselt ei kuulu klassi A1, tuleb katsetada ja klassifitseerida EN 13501-1 sätete kohaselt kui eraldi materjale. Väikestes kogustes esinevad tooted/materjalid (nt tihendid) võib jätta tähelepanuta.

Vastavalt EN 13501-1 punktile 4, saab klassifikatsiooni määrata ainult katse alusel, st klassi ei saa lihtsalt määrata, kui see ei ole A-klass:

4 TULETUNDLIKKUSE KLASSID

Klassid koos neile vastava põlemiskäitumisega on antud

- tabelis 1 ehitustoodetele, välja arvatud põrandakatted ja lineaarsed toru soojusisolatsioonitooted;
- tabelis 2 põrandakatetele;
- tabelis 3 lineaarsetele toru soojusisolatsioonitoodetele.

12

EVS-EN 13501-1:2019

Teatud klassi liigitatud toodete puhul eeldatakse nende vastavust mis tahes madalamale klassile esitatud nõuetele.

Toru isolatsioon ja ümarate selliste õhulõõride isolatsioon, mille väline diameeter on suurem kui 300 mm, ja isolatsioonitooted, mida kasutatakse lamedal pinnal, katsetatakse tabelis 1 toodu kohaselt.

Klassifikatsiooni saab anda ainult konkreetsele tootele nõutud katsete läbiviimise või laiendatud kasutusulatus protsessi alusel. Ühele toote tüübile, näiteks põrandakatted, omistatud klassifikatsiooni ei saa tõlgendada ega tunnustada teises klassifikatsioonisüsteemis.

Vastavalt EN 1350-1 punktile 8.1 tuleb ka klassi E või F taotlevat toodet (materjali) katsetada EN ISO 11925-2 kohaselt:

8 EHITUSTOODETE KATSETAMINE, VÄLJA ARVATUD PÕRANDAKATTED JA LINEAARSE TORU SOOJUSISOLATSIOONITOOTED (VAATA TABEL 1)

8.1 Klass E, F

Klassi E või F taotlev toode tuleb katsetada standardi EN ISO 11925-2 kohaselt, rakendades leeki 15 s.

Eeltoodust tulenevalt tuleb tuletundlikkuse klass teha kindlaks katsetuse teel ka klass F materjalide puhul. TTJA vastusest nähtub, et Fertili OÜ toodete puhul seda tehtud ei ole ja selles osas TTJA kontrolli teostanud ei ole, ent samas ei nähtu, mille alusel on võimalik EN 1350-1 punkti 8.1 eirata. Palume TTJA-l uuesti hinnata toote vastavust standardile.

— **Muda eraldusala**

Fertili OÜ toode ei vasta EVS-EN 1825-1:2004 jaotisele 5.3.6., millele 06.12.2022 teabenõudes õigustatult tähelepanu pöörati.

TTJA käsitles rasvapüüduid ja õlipüüduid ühes kirjas. Seetõttu on TTJA nähtavasti ekslikult viidanud rasvapüüduid puudutavas osas EVS-EN 858-1:2002+A1:2005, mis puudutab hoopis õlipüüduid.

06.12.2022 kirjas viidati rasvapüüdurite osas siiski **EVS-EN 1825-1:2004** jaotisele 5.3.6, mille kohaselt: *“Juhul kui rasvapüüduril puudub vahesein mudapüüduri ja rasvaeralduskambri vahel, peab rasva eraldusala olema selgesti määratletud disaini ja funktsiooniga (nt kaldu põhjaga).”* (vt all)

EVS-EN 1825-1:2004

Tabel 1 — Toru minimaalsed nimiläbimõõdud DN_{min}

Nimimõõt	DN _{min} ^a
Kuni ja kaasa arvatud NS 4	100
Üle NS 4 kuni ja kaasa arvatud NS 7	125
Üle NS 7 kuni ja kaasa arvatud NS 10	150
Üle NS 10 kuni ja kaasa arvatud NS 25	200

^a Nimiläbimõõduna võib kohaldada kas toru sise- või välisläbimõõtu.

Sissevoolu-, väljavoolu- ja ühendustorude ühendamisel tuleb arvestada võimalike liikumiste ja vajumistega.

5.3.5 Sisekomponendid

Kõik vajalikud osad rasvapüüduuri tõhususeks peavad olema tagatud.

Kasutamisel korraliku toimimise tagamiseks ja ummistuste vältimiseks peab kõikidel sisekomponentidel olema vaba läbipääs 80 mm läbimõõduga pallile.

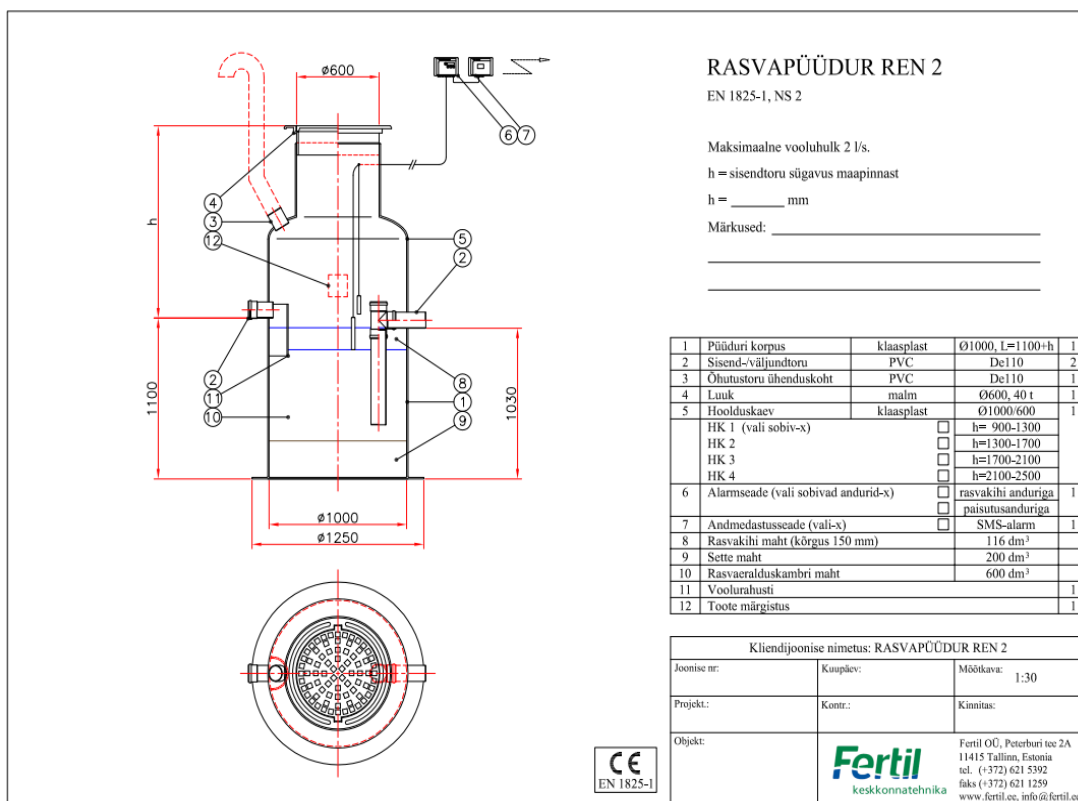
5.3.6 Mudapüüdurid

Mudapüüduritel peavad sissevoolutoru taga olema voolupiirajad, mis on ette nähtud voolukiiruse vähendamiseks ja voolamise iseloomu ühtlustamiseks.

Juhul kui rasvapüüduril puudub vahesein mudapüüduuri ja rasvaeralduskambri vahel, peab rasva eraldusala olema selgesti määratletud disaini ja funktsiooniga (nt kaldu põhjaga).

Lisaks piltidele sisaldas 06.12.2022 teabenõue ka linki Fertil OÜ joonisele (vt all).

Kui piltide puhul võib TTJA-l tekkida kahtlus, kelle tootega on tegu, siis Fertil OÜ koduleheküljel oleva joonise puhul ei saa olla kahtlust, kelle tootega on tegu. Jooniselt nähtub, et Fertil OÜ rasvapüüduril puudub vahesein mudapüüduuri ja rasvaeralduskambri vahel, mistõttu peab muda eraldusala olema selgesti määratletud disaini ja funktsiooniga (nt kaldu põhjaga). Sellist disaini jooniselt ei nähtu.

Palume TTJA-l uuesti toote vastavust hinnata. Deklaratsiooni põhjal ei saa otsustada, kas toode vastab või ei vasta konstruktsiooninõuetele. Põhjendatud kahtluse korral, tuleb TTJA-l järelvalveasutusena kontrollida, kas olemasolevat toodet või toote tüübikontrolli aruannet. TTJA 30.12.2022 kirja kohaselt ei ole seda tehtud, kuna TTJA arvates viidatud nõuet standardist ei tulene (mis on väär, vt üleval).

Standard. Tõlkevea korral ei saa seega tugineda tõlkele, kui see ei ole kooskõlas originaaliga. Selle kohta on ka standardi eessõnas märge: „*Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest*“. Oleme konsulteerinud ka Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus MTÜ-ga.

Vastavalt EVS-EN 1825-1 jaotisele 9.1 peavad tüübikatssetuse täielikud aruanded olema kolmandale osapoolale ülevaatamiseks kättesaadavad. Palume TTJA-l need välja nõuda, kui seda ei ole tehtud, ja kontrollida Fertil OÜ rasvapüüdurite tüübikontrolli aruannet selleks, et veenduda, et Fertil OÜ rasvapüüdurid on läbinud katsed vastavalt standardile.

B. ÕLIPÜÜDURITELE SÄTESTATUD NÕUDED

— Tuletundlikkus

Mis puutub õlipüüdurite tuletundlikkuse klassi, siis selles osas palume lähtuda ülal rasvapüüdurite osas esitatud selgitustest. Samad nõuded toote tuletundlikkusele kehtivad ka standardi EN 858-1 alusel.

— Veetihedus

TTJA on lugenud piisavaks Fertil OÜ selgitused, et „NPD“ kasutamine veekindluse (veetiheduse) oli ekslik ning tootja on lubanud selle vea toimivusdeklaratsioonis parandada.

Pöörame tähelepanu, et õlipüüdurite (EN 858-1) puhul ei saa veekindluse (veetiheduse) kinnitamine tuleneda üksnes deklaratsioonist (deklaratsioon on teostatud kontrollide ja katsete tulemus). Toote veetihedus tuleb välja selgitada katsete teel.

Vastavalt EN 858-1 punktile 9 on veetiheduse katse tüübikontrolli osa ja seega peab katse (lisaks deklaratsioonis mainitule) nähtuma ka tüübikontrolli aruandest. Teisisõnu, tüübikatsed tuleb korraldada selleks, et näidata vastavust selle standardi nõuetele.

Standardi EVS-EN 858-1:2002+A1:2005 jaotise 9.1 kohaselt tuleb: „*enne tarnimise alustamist ja enne sõltumatut tunnustamist, kui see on asjakohane, püüdursüsteeme katsetada ja need peavad läbima kõik tabelis 5 toodud katsed, selleks, et kinnitada vastavust peatükkidele, 4, 5, 6 ja 7.*“

Veetihedust tuleb all esitatud tabeli 5 järgi katsetada vastavalt jaotises 8.2 märgitud meetodile (vt all).

Fertil OÜ toimivusdeklaratsioonis toote veetiheduse osas esitatud märge NPD peaks antud juhul TTJAs tekitama põhjendatud kahtluse ka selle osas, kas enne tarnimise alustamist läbis toode nõuetekohased (veetiheduse) katsed.

Tabel 5 (järg)

Katsetamise aspekt	Katsemeetod/vastavuse hindamine jaotisele	Proovide, katsekehade ja mõõtmiste laad ja arv	Nõuded jaotise järgi
– Kuiva kile tihedus	8.1.3.2.1	Betoonist või terasest katsekehad jaotise 8.1.3.2.6 järgi; viis mõõtmist igal katsekehal	6.2.6.4 a)
– Nake	8.1.3.2.2	Kolm terasest katsekeha jaotise 8.1.3.2.6 järgi; üks mõõtmine igal katsekehal	6.2.6.4 b)
– Löögikindlus	8.1.3.2.3	Kolm terasest katsekeha jaotise 8.1.3.2.6 järgi; üks mõõtmine igal katsekehal	6.2.6.4 c)
– Kriimustuskindlus	8.1.3.2.4	Kolm terasest katsekeha jaotise 8.1.3.2.6 järgi; üks mõõtmine igal katsekehal	6.2.6.4 d)
– Poorsus	8.1.3.2.5	Iga katsekeha	6.2.6.4 e)
Sisepindade keemiline vastupidavus:			
– Plastmaterjalid ja vooderdus	8.1.4.2	Igale materjali tüübile kolm katsekeha jaotise 8.1.4.2 järgi	6.2.7.1.2
– Tihendusmaterjalid	8.1.4.3	Standardi ISO 1817 järgi	6.2.7.1.3
– Kattekihid	8.1.4.4	Kolm terasest katsekeha katse kohta jaotise 8.1.3.2.6 järgi	6.2.7.1.4
Välispindade keemiline vastupidavus	8.1.5	Kolm katsekeha katse kohta jaotise 8.1.3.2.6 järgi	6.2.7.2
Kambrite ja komponentide mõõdud	Tootja dokumentatsioonile vastavuse mõõtmine	Prototüüppüüdursüsteem	9.2
Maksimaalne vedeliku toimimistase ja õlipüüduri või mudapüüduri ala	Jaotise 8.3.3.1.3 protseduurid	Prototüüpõlipüüdur	3.11; 6.3.1
Komponentide veetihedus	8.2	Prototüüppüüdursüsteem ja kui vaja, siis joonisel 1 näidatud katseaparatuur	6.3.2
Ligipääsetavus	Visuaalne ülevaatus ja mõõtmine	Prototüüppüüdursüsteem	6.3.3
Veetihendid	Mõõtmine	Prototüüppüüdursüsteem	6.3.4
Torud ja toruliited	Visuaalne ülevaatus ja mõõtmine	Prototüüppüüdursüsteem	6.3.5
Siseosad	Visuaalne ülevaatus, uurimise teel katsetamine	Prototüüppüüdursüsteem	6.3.6

Vastavalt EVS-EN 858-1 jaotisele 9.1 peavad tüübi katsetuse täielikud aruanded olema kolmandale osapoolle ülevaatamiseks kättesaadavad. Palume TTJA-l need välja nõuda, kui seda ei ole tehtud, ja kontrollida Fertl OÜ õlipüüdurite tüübi kontrolli aruannet selleks, et veenduda, et Fertl OÜ õlipüüdurid on läbinud katsed vastavalt standardile.

Lugupidamisega

/digitaalselt allkirjastatud/

Maria Teder, vandeadvokaat